

פרשת כי תבוא

פרנסה בנקל

בפרשת "כי תבוא" (מתחילת פרק כח) אנו קוראים על הברכות הנפלאות המיועדות לעם ישראל כאשר הם הולכים בדרך ה', ושומרים את מצוותיו. ובכלל הברכות ישנה ברכה אחת נפלאה הכוללת את כל הברכות כולן, והיא: "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע בקול ה' אלקיך" (דברים כח, ב).

וכדי להסביר את העומק שבברכה זו נקדים מעשה נפלא, ביהודי קשה יום שעבד עבודת פרך בחטיבת עצים ביער כדי להשיג את פת לחמו ולהביא פרנסה מועטת לביתו. באותו יער שהיה עובד בו יהודי זה היה גם רועה צאן שמגיע כל יום עם הכבשים שלו, ובמשך הזמן הבחין אותו חוטב עצים עני שבכל יום בשעה קבועה הולך לו כבש אחד מן העדר למקום כלשהו ומשם אינו חוזר, וכך בכל יום ויום נעלם כבש אחר.

הוא היה מאד סקרן לדעת להיכן הולכים כל אותם הכבשים. יום אחד הוא עקב אחר אחד מהם וראה שהוא הולך הרחק מן העדר ונכנס לתוך מערה שבה יושב דוב נכה ברגליו, והכבש מתקרב עד לפיו והדוב אוכל אותו. הוא השתומם מאד מגודל הפלא שבדבר, ומגודל השגחתו הפרטית של הבורא על כל ברואיו, כיצד הוא דואג לדוב מסכן זה שאינו יכול ללכת ברגליו ולהשיג את מזונו, ומזמן עד אליו בכל יום בשעה קבועה כבש שמן למאכלו.

התבונן החוטב העני בדבר ונשא קל וחומר בעצמו: 'הלא כשם שהקב"ה מפרנס את הדוב הנכה, יכול הוא לפרנס גם אותי, ומדוע טורח אני כל כך להשיג את פרנסתי ואיני סומך על הקב"ה?!' וממחשבה למעשה החליט החוטב לשוב לביתו ולעסוק בתורה ובתפילה, ולסמוך על הקב"ה שיזמין לו את פרנסתו.

כששב החוטב לביתו וסיפר לאישתו על החלטתו היא הקניטה אותו והתנגדה לכך, אך הוא נותר איתן בדעתו ואמר 'כשם שהקב"ה מזמן לדוב הנכה את פרנסתו, כך הוא יזמן גם לי את פרנסתי'. ואכן כעבור זמן קצר באו שני גוים לביתו של אותו יהודי וביקשו לשכור ממנו את חמורו החזק כדי לשאת עליו משא כבד. היהודי בתמימותו הסכים לכך, אך לא ידע שאנשים אלו לא היו אנשים הגונים אלא שודדים ורוצחים, ועל חמורו החזק הם נשאו אל תוך היער באישון לילה גופה של אדם שהם שפכו את דמו, ושם הם חפרו בור עמוק כדי להטמינו, ולפתע מצאו בעומק הבור אוצר עצום של כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות.

לשמחתם לא היה גבול, הם מיהרו להעמיס על חמורו של היהודי את האוצר הכבד שמצאו, וברחו מן המקום. ובעוד שהיו השנים מהלכים, עלתה בליבו של כל אחד מהם מחשבה שחבל שיחלוק עם רעהו את האוצר הגדול, וטוב יותר שירצח את חברו ויהנה מן האוצר לבדו. האחד מהם עשה מעשה והכין לחברו מאכל מורעל, אולם בטרם שהספיק לתת לו לאכול ממנו, קם עליו חברו והכהו נפש. לאחר מכן ישב החבר לאכול את אותו מאכל מורעל ומת גם הוא, וכך נותר לו חמורו של היהודי לבדו כשהוא עמוס באוצר הגדול. החמור החל לשוב על עקבותיו עד שהגיע באמצע הלילה לביתו של בעליו העני. וכשמעו היהודי ואשתו את קריאותיו של החמור יצאו לקראתו, ומה נשתוממו לראות את האוצר הגדול והיקר שהיה נתון על גביו. ומאותו לילה נעשו היהודי ואשתו לעשירים גדולים למעלה מכל קנה מידה, ונתקיימו דבריו של היהודי התם שאמר: "כשם שהקב"ה מזמן לדוב הנכה את פרנסתו, כך הוא יזמן גם לי את פרנסתי".

וכעת יובן היטב מאמר התורה "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע לקול ה' אלקיך", והיינו שכאשר האדם דבוק בהקב"ה ועושה את רצונו בלב שלם ובנפש חפצה, אין הוא צריך לטרוח כלל כדי להשיג את פרנסתו, אלא ברכתו של הקב"ה כבר תרדוף אחריו מעצמה עד שתשיג אותו, ויתמלאו כל משאלות ליבו לטובה ולברכה.

ומכאן ילמד כל אדם כי לא טוב הדבר להרבות כל כך בשעות עבודה ולטרוח כל כך לצבור הון, כאשר הדבר גורם לו להפסיד תפילות בזמן, וכן מונע ממנו לקבוע עיתים לתורה, אלא אדרבה יוסיף להתחזק בעבודת ה' ובלימוד התורה, ויבטח בבורא שיזמן לו את פרנסתו בסיבה קלה, ובאופן זה מובטח לו שברכותיו של הקב"ה ירדפוהו וישיגוהו, ויהיה לו כל טוב.

